

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntopyyntö YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamistarpeesta

Kaupunginhallitus 03.06.2024 § 182
2506/11.00.03/2024

Valmistelija: Leena Viljanen ja Leena Arvela-Hellén
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Ilmatar Offshore Ab suunnittelee Stormskärin ja Väderskärin tuulivoimapuistoja Ahvenanmaan aluevesille Selkämerelle Ahvenanmaan pohjoispuolelle. Lisäksi Ilmattarella on esiselvityksessä myös Segelskärin tuulivoimapuistoalue edellä mainittujen alueiden länsipuolella. Hankkeiden tuottama sähkö siirretään merikaapelilinjoja pitkin Suomeen ja/tai Ruotsiin. Merikaapeli sijaitsee Varsinais-Suomen maakunnan alueella sekä Uudenkaupungin ja Kustavin kunnan alueilla. Mahdolliset merikaapelilinjojen rantautumispaikat sijaitsevat Suomessa Uudenkaupungin alueella.

Ilmatar Offshore on laatinut hankkeesta tarveharkintapyynnön, jossa esitellään hankkeen ominaisuudet, hankealueen nykytilan kuvaus, hankkeen alustavat vaikutukset ja vaikutusten lieventämistoimenpiteet.

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää lausuntoa siitä, onko merenalaisten sähkökaapelien rakentamiseen tarvetta soveltaa YVA-menettelyn mukaista arviointia. Merituulivoimapuistojen ympäristövaikutukset käsitellään Ahvenanmaan viranomaisten toimesta. Uudenkaupungin kaupunki on saanut lisäaikaa lausunnon antamiselle. Lausunto tulee antaa 6.6.2024 mennessä.

Hankkeesta laaditun suunnitelman mukaan Uuteenkaupunkiin suuntautuvan merikaapelireitin on suunniteltu alkavan Stormskärin tuulivoimapuiston itälaidan merisähköasemalta, josta se kulkee ensin koilliseen Suomen aluevesien rajalle, jonka jälkeen reitti kääntyy itään ja kulkee Isokarin pohjoispuolitse kohti Uuttakaupunkia. Uuteenkaupunkiin rantautumisessa on esitetty kaksi vaihtoehtoa.

Vartiovuoren reittivaihtoehdossa kaapelireitti kulkee Isokarista itään Iso-Vehasen ja Vaakuan saarten välistä Vartiovuoren niemessä sijaitsevaan rantautumispaikkaan. Tämän vaihtoehdon pituus on noin 46 km.

Kolkinmaan reittivaihtoehdossa kaapelireitti kääntyy Isokarin jälkeen kaakkoon ja kulkee Kirstan saaren lounaspuolitse Kolkinmaan niemen kärjessä sijaitsevaan rantautumispaikkaan. Tämän vaihtoehdon pituus on noin 48 km.

Arvioitaessa YVA:n tarpeellisuutta on otettava huomioon mm. hankkeen koko ja sen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, kaavojen mukainen maankäyttö, luonnonympäristön sietokyky sekä vaikutusten suuruus ja laajuus, voimakkuus, monitahoisuus sekä mahdollisuudet lieventää vaikutuksia tehokkaasti.

Sähkönsiirto tapahtuu merisähköasemilta maihin kulkevien merikaapelien kautta. Merikaapelit yhdistetään maalla sijaitseviin sähköasemiin. Siirtokaapeliyhteys mantereelle on tarkoitus toteuttaa käyttäen 110–400 kV:n vaihtovirtakaapelia (HVAC). Kaapeleiden rantautumispaikkojen läheisyyteen mantereelle noin 1 kilometrin etäisyydelle rannasta tulee rakennettavaksi muuntoasema, jossa jännite muunnetaan 400 kV:n tasolle. Merikaapelin rantautumispaikan valintaan vaikuttavat alueen geologia, luontoarvot ja maankäyttö sekä sijainti suhteessa maanpäälliseen kantaverkkoon.

Stormskärin tuulivoimapuistosta mantereelle johtava siirtoyhteys koostuu alustavasti 6 rinnakkaisesta siirtokaapelista (3 kaapeliparista). Vesisyvyys Ahvenanmaan maakunnan rajan ja rantautumispaikkojen välisillä merikaapelireiteillä vaihtelee Suomen rannikkoalueella 0–20 metriä ja avomerellä 20–50 metriä maksimisyvyyden ollessa noin 75 metriä. Näin ollen kaapelin asennuskäytävän leveys on avomerialueella enintään noin 900 metriä

Suunniteltu merikaapelireitti kulkee noin 12 kilometriä Uudenkaupungin saariston Natura-alueen (FI0200072) läpi.

Hankkeen kuvauksessa todetaan, että yleiskaavoissa kaapelireittivaihtoehdot sijoittuvat vesialueelle, jolle ei ole osoitettu määrärahyksiä. Uudenkaupungin yleiskaavassa Kolkinmaahan johtavan kaapelireittivaihtoehdon rantautumispaikka sijaitsee loma-asuntoalueella. Uudenkaupungin keskeisen alueen osayleiskaavassa Vartiovuoreen johtavan kaapelireittivaihtoehdon rantautumispaikka sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Lisäksi Sundholman ja Varesmaan ranta-asemakaavan muutoksessa (hyväksytty 12.12.2011) Vartiovuoreen johtavan kaapelireittivaihtoehdon rantautumispaikka sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Maasto alueella on kallioista ja Vartiovuori on korkea n. 20 m merenpinnasta, jyrkkäreunainen kukkula.

Hankkeen kuvauksessa on todettu mahdolliset vaikutukset meriympäristön tilaan, merenhoidon tavoitteisiin, kalastoon ja kalastukseen sekä linnustoon ja nisäkkäisiin ym. Vasinkin kalastoon todetut vaikutukset ovat liian pintapuolisesti esitetty. Hanke ei myöskään huomioi tällä hetkellä merenpohjassa olevaa vesi- ja viemäriverkostoa. Myöskään laivaväylien vaikutusta asiaan ei ole arvioitu.

Uudenkaupungin kaupunki katsoo, että hankkeen tosiasiallisia vaikutuksia tulee arvioida YVA-menettelyn mukaisessa arvioinnissa. Lisäksi kaupunki katsoo, että merenalaisten sähkönsiirtokaapelien rakentamista ei voida tarkastella erillisenä selvityksenä. Merenalaisten siirtokaapelien sijoittamiseen ja rantautumispaikkoihin vaikuttavat olennaisesti kaapelien ja myös niiltä sähköä eteenpäin johtavien 400 kV sähkölinjojen sijainnit sekä muuntoalueet. Vartiovuoren alue on lähellä valtakunnallisesti merkittävää arvokasta rakennettua ympäristöä – Sundholman kartano. Rantautumispaikka muuntoasemineen ja sähkölinjoineen muuttaa maisemaa merkittävästi. Sundholman alue on myös kaupungin tärkeää asutuksen laajentumisaluetta. Alueelle sijoittuu myös golf-kenttä ja kaupungin virkistysaluetta.

Kolkinmaan reittivaihtoehto kulkee merellä kalastukselle tärkeän alueen poikki ja rantautumispaikka tulee vapaa-ajan asutuksen tuntumaan.

Kaupungin näkemyksen mukaan sähkönsiirron tulisi tapahtua esim. olemassa olevan infran yhteyteen tapahtuvan lisärakentamisen kautta, mikäli siirtoa ei pystytä tekemään maakaapeloinnilla. Uusia leveitä sähkösiirron käytäviä ei tule sijoittaa herkkään maastoon.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää lausuntoaan Ely-keskukselle, että hankkeen tosiasiallisia vaikutuksia tulee arvioida YVA-menettelyn mukaisessa arvioinnissa. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että merenalaisten sähkönsiirtokaapelien rakentamista ei voida tarkastella erillisenä selvityksenä. Merenalaisten siirtokaapelien sijoittaminen tulee tarkastella kokonaisuutena, jossa otetaan huomioon rantautumispaikoilta eteenpäin johtavien 400 kV sähkölinjojen sijainnit muuntoasemineen.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
